

Lahden kaupunki, Kaupunginhallitus, 09.08.2021

§ 280

Tarkastuslautakunnan vaali vv. 2021-2025 KV

5000/00.00.01.06/2021

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

Kaupunginsihteeri Janne Mäki, p. 044 716 1416

Päätös

Keskustelun kuluessa kaupunginhallituksen puheenjohtaja Sirkku Hildén teki seuraavan muutosehdotuksen:

”Kaupunginvaltuusto valitsee tarkastuslautakunnan hallintosäännön mukaisesti ja henkilökohtaiset varajäsenet toimikaudeksi 1.8.2021-31.5.2025. Vielä kaupunginvaltuusto tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta heti.” Jäsen Lehto kannatti muutosehdotusta.

Puheenjohtaja totesi, että on tehty kannatettu muutosehdotus ja asiasta tulee äänestää. Suoritetussa nimenhuutoäänestyksessä esittelijän päätösehdotus sai 3 ääntä (Falk, Koskelo, Mäntylä) ja Hildénin tekemä muutosehdotus 8 ääntä (Komu, Basboga, Laakso, Lehto, Putula, Vahter, Rostedt ja Hildén).

Kaupunginhallitus hyväksyi muutosehdotuksen äänin 8-3.

Jäsenet Falk, Koskelo ja Mäntylä jättivät päätöksestä eriävän mielipiteen.

Esittelijä

Kaupunginjohtaja Timonen Pekka

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus tekee kaupunginvaltuustolle seuraavan ehdotuksen:

”Kaupunginvaltuusto valitsee tarkastuslautakuntaan 11-12 jäsentä ja kullekin henkilökohtaisen varajäsenen toimikaudekseen 1.8.2021-31.5.2025 sekä nimeää jäseniksi valituista puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan samaksi ajaksi.

Samalla kaupunginvaltuusto tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta heti.”

Perusteluosa

Hallintosäännön yleisten määräysten I luvun 2 §:n mukaan tarkastuslautakunnassa on 11-12 jäsentä. Valtuusto valitsee lautakunnan jäsenet ja heille henkilökohtaiset varajäsenet toimikaudekseen sekä nimeää jäseniksi valituista puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan samaksi ajaksi.

Kuntalain (10.4.2015/410) 121 §:n mukaan valtuusto asettaa tarkastuslautakunnan hallinnon ja talouden tarkastuksen sekä arvioinnin järjestämistä varten. Lautakunnan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan tulee olla valtuutettuja.

Kuntalain (10.4.2015/410) 75 §:n mukaan:

Vaalikelpoinen tarkastuslautakuntaan ei ole:

- 1) kunnanhallituksen jäsen;
- 2) pormestari ja apulaispormestari;

- 3) henkilö, joka on kunnanhallituksen jäsenen, kunnanjohtajan, pormestarin tai apulaispormestarin hallintolain (434/2003) esteellisyyserusteita koskevan 28 §:n 2 ja 3 momentissa tarkoitettu läheinen;
- 4) henkilö, joka on kunnan tai kunnan määräysvallassa olevan yhteisön tai säätiön palveluksessa;
- 5) henkilö, joka ei ole vaalikelpoinen kunnanhallitukseen.

Kuntaliiton yleiskirje 8/2021:

”Kunnanhallituksen jäsenet, kunnan johto ja heidän läheisensä
Kunnanhallituksen jäsenet, kunnan johto ja heidän läheisensä (75 §:n 1 - 3 kohdat)

Kunnanhallituksen jäsenet ja varajäsenet sekä pormestari ja apulaispormestari eivät ole vaalikelpoisia tarkastuslautakuntaan. Tarkastuslautakunnan jäsen tai varajäsen voidaan valita kesken toimikauden kunnanhallituksen jäseneksi tai varajäseneksi. Seurauksena on, että hän tällöin menettää vaalikelpoisuutensa tarkastuslautakuntaan.

Tarkastuslautakunta on ainoa toimielin, jossa vaalikelpoisuuteen vaikuttaa myös läheisen asema. Jos henkilön hallintolain 28 §:n 2 ja 3 momentissa tarkoitettu läheinen on kunnanhallituksen jäsen tai varajäsen, kunnanjohtaja, pormestari tai apulaispormestari, henkilö ei ole vaalikelpoinen tarkastuslautakuntaan. Jos edellä mainittu läheinen valitaan kunnanhallituksen jäseneksi tai varajäseneksi tai pormestariksi tai apulaispormestariksi, henkilö menettää vaalikelpoisuuden tarkastuslautakuntaan.

Perusteena vaalikelpoisuuden rajoituksille on mm. se, että kunnanhallitus vastaa kunnan hallinnosta ja taloudenhoidosta (38 ja 39 §). Kunnanjohtaja tai pormestari johtaa kunnanhallituksen alaisena kunnan hallintoa, taloudenhoitoa sekä muuta toimintaa (38 §). Kunnan tilinpäätöksen allekirjoittavat kunnanhallituksen jäsenet ja kunnanjohtaja tai pormestari (113 §). Kunnanhallitus on tarkastuslautakunnan arviointityön keskeisin kohde.

Kunnan tai kunnan määräysvallassa olevan yhteisön tai säätiön henkilöstö ja toimitusjohtaja (75 §:n 4 kohta)

Kunnan ja kunnan määräysvallassa olevan yhteisön tai säätiön palveluksessa olevat henkilöt sekä toimitusjohtaja tai vastaavassa asemassa oleva eivät ole vaalikelpoisia tarkastuslautakuntaan. Kunnan tilintarkastus ulottuu konsernitilinpäätöksen kautta myös kunnan määräysvallassa oleviin yhteisöihin ja säätiöihin.

Yhteisö, jossa kunnalla on kirjanpitolain (1336/1997) 1 luvun 5 §:ssä tai 6 §:n 2 momentissa tarkoitettu määräysvalta, on kunnan tytäryhteisö. Kuntakonserniin kuuluvat myös yhteisöt, joissa kunnan tytäryhteisö käyttää määräysvaltaa.

Oltava vaalikelpoisuus kunnanhallitukseen (75 §:n 5 kohta)

Tarkastuslautakuntaan ei voida valita henkilöä, joka ei ole vaalikelpoinen kunnanhallitukseen. Säännös rajaa vaalikelpoisuutta tarkastuslautakuntaan 73 §:ssä säädetyllä tavalla. Sovellettavaksi tulee myös vaalikelpoisuutta valtuustoon koskeva 72 §, kun vaalikelpoisia kunnanhallitukseen eivät ole henkilöt, jotka eivät ole vaalikelpoisia valtuustoon.

Lain 75 §:n 1-4 kohdissa tarkoitettujen henkilöiden lisäksi vaalikelpoisia tarkastuslautakuntaan eivät ole

- 72 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettut valtion virkamiehet

- 72 §:n 1 momentin 4 kohdassa tarkoitettut kuntayhtymän palveluksessa olevat henkilöt

- 73 §:n 1 momentin 4 kohdassa tarkoitettut liikeyritysten johtohenkilöt eivätkä

- 73 §:n 2 momentissa tarkoitettut henkilöstön edunvalvonnasta vastaavat henkilöt.

Soveltamisohjeet

Vaalimenettelyä ja kelpoisuusehtoja on selvitetty tarkemmin Kuntaliiton yleiskirjeissä, jotka ovat jo aiempina olevien esitysten liitteinä.

Tasa-arvolain vaalille asettamat vaatimukset

Tasa-arvolain myös tarkastuslautakunnan kohdalla sovellettaviksi tulevia säännöksiä on selvitetty tarkemmin edellä kaupunginhallituksen vaalin yhteydessä. 12-jäsenisessä lautakunnassa miehiä ja naisia on oltava vähintään suhteessa 12-5.

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Kv: valitusosoitus

Toimenpiteet

Kh: kv

Kv: ote valitut, tarkastuslautakunta, luettelot